

Zeggen wat je doet!
Doen wat je zegt!

An aerial photograph of a rural Dutch landscape. In the foreground, a calm river flows alongside a dirt road. The middle ground shows a small village with several houses, some with red roofs, and a windmill. The background is filled with green fields and a line of wind turbines under a clear sky.

***Onze gemeente is te mooi om er geen
mening over te hebben!***

Inleiding

ADA is kritisch, maar positief!

Wat wil ADA?

ADA biedt een verfrissend alternatief voor de stoffige en soms onnodig saaie gang van zaken in de lokale en regionale politiek. Het is hoog tijd dat lokale inwoners en ondernemers meer directe invloed krijgen. Wij leveren raadsleden die met beide benen volop maatschappelijk meedoen, b.v. in het bedrijfsleven, de cultuur of maatschappelijke organisaties.

Wij zijn voor regionale samenwerking in de Achterhoek. Daar waar uitdagingen en ideeën groter zijn dan de eigen gemeente, pakken we die regionaal op. Geen kerktoerenpolitiek, maar samen optrekken, zolang de lusten en de lasten eerlijk worden verdeeld.

ADA gelooft in de kracht van de maatschappij. Wij willen de inwoner niet voor de voeten lopen en regelgeving waar kan flexibeler inrichten. We geloven in de kracht van de samenleving en dat zij over verschillende problemen meer kennis hebben dan de gemeenteraad. Daarom doet ADA er alles aan om initiatieven vanuit de samenleving ruim baan te geven.

De klassieke inwonerparticipatie voldoet niet. Inwoners die niet tot over hun oren in de gemeentepolitiek verzeild willen raken, maar meer willen doen dan langs de zijlijn staan, willen we meer betrekken. Als ADA-adviseur wordt hen gevraagd hun kennis en kunde met ons te delen. Die inbreng kan gebruikt worden in het raadswerk, en eventueel kunnen onze adviseurs als fractieassistent voor kortere tijd meepraten over “hun onderwerp” in een raadscommissie.

De gemeenteraadsleden van ADA hebben vooral oog voor het welzijn en een gezonde toekomst van uw wijk, uw dorp, uw stad of uw gemeente. ADA-kiezers mogen verwachten dat er realistisch wordt nagedacht over financiële mogelijkheden. Wat ons betreft wordt er niet meer geld uitgegeven dan er is. ADA hanteert het principe dat nu eenmaal niet alles kan en zeker niet alles tegelijk. Samenwerking kan soms uitkomst bieden. Samenwerking tussen de Achterhoekse gemeenten bestaat al, maar wordt steeds belangrijker. ADA in Oude IJsselstreek streeft naar een gezond financieel beleid en staat voor stabiliteit, betrokkenheid en betrouwbaarheid.

Wie is ADA?

Onze kandidaten staan volop in het leven. Van 16-jarige tot 65-plus. Iedereen kan bij ADA zijn of haar bijdrage leveren om mee te denken hoe het anders kan. Hoe het beter kan!

Dit doet iedereen vanuit zijn eigen context. Of je nu student bent, een leuke baan hebt, ondernemer of gepensioneerd bent... Iedereen heeft een mening en draagt op zijn of haar manier een steentje bij.

Wij bekijken alle thema's vanuit het perspectief van: kansengelijkheid, zelfstandigheid, eigen kracht en creatief ondernemerschap.

Inhoud

Inleiding	1
ADA is kritisch, maar positief!	1
Wat wil ADA?	1
Wie is ADA?	1
Bestuurscultuur: meer dualisme	4
Bouwen en wonen	8
Veiligheid	10
Natuur, energietransitie en duurzaamheid	12
Economische ontwikkelingen	14
Agrarische paragraaf	16
Werk en inkomen	18
Zorg voor je naaste, natuurlijk!	20
Cultuur, sport en verenigingsleven	22
Jongeren	24
Asielzoekerscentrum (dorp)	25

Bestuurscultuur: meer dualisme

Volksvertegenwoordiging is bij uitstek een verantwoordelijke opdracht aan de gemeenteraadsleden. Het is onze bedoeling dat de gemeenteraad de stem van de bevolking vertegenwoordigt, de hoofdlijnen van het beleid uitzet en de wethouders en hun ambtenaren kritisch, maar opbouwend controleert.

Dit “dualisme” komt in Oude IJsselstreek onvoldoende uit de verf. We hebben dit de laatste tijd helaas weer bij meerdere grote thema’s gezien, waaronder de DRU Cultuurfabriek en het Asielzoekersdorp (AZD). Dat kan beter. De gemeente hoort in onze ogen dicht bij haar inwoners en bedrijven te staan. Als bedrijf of als inwoner heb je de gemeente soms gewoon nodig. Dit vraagt om transparantie en toegankelijkheid. ADA vindt dat dit beter kan. De gemeente kan zich positiever opstellen en meer werken vanuit de menselijke maat. Hierbij moet het uitgangspunt van de gemeente zijn dat zij haar inwoners en bedrijven meer betreft bij zaken die hen aangaan. De gemeente kan veel actiever input vragen, zodat inwoners en bedrijven meer het gevoel krijgen dat zij zelf actief bijdragen aan hun woon- en leefomgeving.

Hoe gaat het nu?

- Al jaren wordt er gesproken over inspraak, inwonerparticipatie en vergelijkbare zaken. De laatste jaren worden de gevleugelde woorden “van buiten naar binnen werken” daarvoor gebruikt. Feitelijk is het bij goede voornemens gebleven. Wij zien nog steeds dat er veel door de gemeente wordt gestuurd in plaats van gefaciliteerd en tegelijkertijd sterven verschillende mooie inwonersinitiatieven een stille dood.
- Ambtelijke taal: dit is vaak onbegrijpelijk voor inwoners en bedrijven, waardoor zij zich niet betrokken voelen bij een onderwerp.
- Te laat of niet aanleveren van ingewikkelde stukken, waardoor besluitvorming lastig is wegens gebrek aan kennis en inwoners sneller afhaken.
- Bij onderwerpen waar veel over vergaderd wordt en waar inspraak mogelijk is, wordt door de betrokkenen bar weinig teruggezien van de inspanning die zij leveren in zo’n proces. Dit is demotiverend en maakt dat inwoners en bedrijven nog sneller afhaken om actief een bijdrage te leveren.
- Met name de partijen van de wethouders hebben te weinig kritiek en stemmen zonder morren in met het meeste dat wordt voorgeschoteld. De oppositie is daarentegen wel kritisch, maar ziet haar inbreng weinig gehoord worden.
- Er is te weinig openheid en transparantie bij gemeentelijke thema’s die druk of reuring opleveren.

Hoe het volgens ons kan!

Volksvertegenwoordiging is een serieuze en verantwoordelijke taak. Elk gemeenteraadslid vertegenwoordigt rechtstreeks de stem van de inwoners in Oude IJsselstreek. ADA vraagt zich

af of deze belangen, in het huidige functioneren van de gemeenteraad, wel zo goed worden behartigd. ADA vindt dat raadsleden veel beter ondersteund moeten worden in hun volksvertegenwoordigende taak. Dit kan door:

- Een deel van het budget voor publiekscommunicatie en beleidsmatige ondersteuning van het college te gebruiken om de raadsleden meer kennis en kunde te geven en mogelijkheden te scheppen om het contact tussen de volksvertegenwoordigers en hen die zij vertegenwoordigen te versterken. Dualisme komt alleen tot zijn recht als er een evenwicht is in informatie en ondersteuning.
- Meer gebruik te maken van de beleidsmatige ondersteuning van het college ten gunste van de raad.
- Wij zijn een voorstander van invoering van een meningvormend referendum voor controversiële thema's.
- Meer ondersteuning voor inwonersinitiatieven door minder regelgeving en door een specifiek aanspreekpunt hiervoor te creëren.
- Wees niet bang voor onze inwoners, maar maak ze gesprekspartners. Organiseer inwonersavonden voordat alle details vastliggen. Neem inwoners mee op grote lijnen. Geef inwoners iets terug voor hun komst, waardoor betrokkenheid ook loont.
- Er moet meer openheid en transparantie komen bij thema's die onrust veroorzaken om juist mensen meer bij de besluitvorming te betrekken.
- ADA gaat zelf inzetten op adviseurs. Inwoners die specifieke kennis en kunde hebben, kunnen ADA-adviseur worden en actief deelnemen bij de behandeling van thema's. Indien de kennis van een ADA-adviseur past bij de behandeling van een specifiek onderwerp of thema, worden zij tijdelijk een fractieassistent. Als de behandeling van het onderwerp voorbij is, kunnen zij hier ook weer mee stoppen totdat er weer een passend onderwerp komt. Dit geeft inwoners de mogelijkheid om tijdelijk deel te nemen, maar niet met de noodzaak dit jarenlang te moeten in een commissie. Zo gebruiken we veel meer van de expertise onder onze inwoners.

Dit levert volgens ADA een raad op waarin meer kennis en kunde is om zo haar taken als volksvertegenwoordiging beter te kunnen uitvoeren. Raadsleden kunnen dan het contact met de inwoners meer vormgeven en hen beter informeren.

Een andere mogelijkheid om tot een beter functionerende gemeenteraad te komen waarbij inwoners meer én beter vertegenwoordigd zijn, is de invoering van een afspiegelingscollege. Een afspiegelingscollege is een college van burgemeester en wethouders dat breed is samengesteld, met inbreng van alle fracties binnen de gemeenteraad.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Bereikbaarheid en mobiliteit zijn voor de ADA niet alleen het verkeer en openbaar vervoer; digitale bereikbaarheid is minstens zo belangrijk. Bereikbaarheid is in de Achterhoek van essentieel belang. Mobiliteit is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven, en daarnaast ook erg belangrijk voor de uitwisseling van studenten met andere regio's, het bedrijfsleven en universiteiten. De Regioexpres gaat in de toekomst zorgen voor beter en sneller openbaar vervoer richting de regio Arnhem-Nijmegen.

Niet voor iedereen is bereikbaarheid en mobiliteit vanzelfsprekend. Mensen die bijvoorbeeld afhankelijk zijn van een rolstoel: wij vinden dat dit integraal meegenomen moet worden bij de ontwikkeling van nieuwe plannen voor bereikbaarheid en mobiliteit.

Hoe gaat het nu?

- Er blijven vele gevaarlijke verkeerspunten onopgelost.
- De N18 blijft een flessenhals op het traject tussen Varsseveld en Groenlo.
- Busverbindingen verdwijnen en sluiten weinig op elkaar aan. Vrachtwagens blijven door de kernen rijden terwijl dit inwoners een doorn in het oog is.
- Gevaarlijke situaties op de trottoirs wanneer containers opgehaald worden.
- De dreiging van de Noordtak blijft.
- Stichting 'Onbeperkt meedoen' verzet goed werk voor fysieke en digitale toegankelijkheid voor alle inwoners.
- Dubbelspoor voor de Regioexpres tussen Doetinchem en Arnhem is in de planuitwerking.

Hoe het volgens ons kan!

- Volwaardige verbetering van de N18 tussen Varsseveld en Groenlo: 2x2 rijbanen en 100 km/u. Goede dwarsverbindingen met de A1. De gemeente moet zich hier gezamenlijk met de andere Achterhoekse gemeentes sterk voor blijven maken richting provincie en Rijk.
- Robuuste spoorwegverbindingen, zoals de Regioexpres, zo snel mogelijk realiseren.
- Meer en betere fietsverbindingen. Door de opmars van de elektrische fiets gaan deuren open voor grotere afstanden. Maar tegelijkertijd zijn de fietspaden niet altijd geschikt voor de hoge snelheid van elektrische fietsers. Meer snelfietspaden zijn in dit kader gewenst, ook om de verbindingen met andere gemeentes te leggen.
- De gemeente moet aanplant van bomen bij nieuwe infrastructuur stimuleren om toekomstige problemen zoals hittestress (uv-straling) te voorkomen. We kiezen hier voor kwaliteit en niet voor aantallen.
- Maatwerk voor de kleine kernen met speciale aandacht voor ouderen. Initiatieven zoals dorpsauto's blijven ondersteunen.
- Vrachtwagens weren uit de kernen door duidelijke verboden en routes die vrachtwagens moeten volgen.
- Actievere inzet van o.a. Google Maps om situaties te updaten, zoals verboden, eenrichtingswegen en gewenste rijroutes.
- Één plan van aanpak voor de gevaarlijke knelpunten maken en deze, waar van toepassing, samen met de provincie actief oppakken met een duidelijk tijdsplan en dit communiceren.
- ADA is tegen de aanleg van de Noordtak.
- ADA steunt de werkzaamheden van de stichting 'Onbeperkt meedoen' en vindt dat de gemeente hen de komende jaren verder moet blijven faciliteren en ondersteunen.

Bouwen en wonen

De kijk op bouwen en wonen is de laatste jaren veranderd. Landelijk is de woningmarkt oververhit en zijn honderdduizenden nieuwbouwwoningen nodig. De Achterhoek is in beeld als vestigingsregio vanuit de overvolle Randstad. Het beeld van de Achterhoek als vergrijzende krimpregio is ondertussen achterhaald. Gelukkig maar, want zonder voldoende werknemers voor onze bedrijven, die allemaal ook ergens moeten wonen, komen we er niet. De woningbouwopgave vanuit de woondeal voor onze gemeente is vastgesteld op 2.500 woningen voor de komende jaren.

Hoe gaat het nu?

- Het gebrek aan ambtelijke capaciteit belemmert de ontwikkeling van nieuwbouw.
- Veel leegstaande bedrijfspanden ten opzichte van een tekort aan woningen.
- De gemeente zet onvoldoende in op aanpassingen en wijzigingen van bestaande regels en afspraken om van bedrijfspanden woningen te maken.
- Onvoldoende mogelijkheden voor nieuwbouw in kleine kernen zodat starters en senioren “wegtrekken”. Dit wordt nog verder bemoeilijkt door knellende communicatie en regelmatig wijzigende eisen vanuit de gemeente. Meerdere initiatiefnemers in kleine kernen zijn hierdoor al afgehaakt.
- Er is binnen de gemeente sprake van “scheefwonen”.
- Leegstand en verval worden niet of zeer traag aangepakt door planologische belemmeringen.
- De vergunningstrajecten duren lang, zijn ondoorzichtig en kosten veel energie.

Hoe het volgens ons kan!

- Meer nieuwbouw in de middenhuurklasse, zodat “scheefwoners” een aantrekkelijk alternatief krijgen.
- Een actieve rol van de gemeente bij het opheffen van beperkingen en belemmeringen t.a.v. de invulling van leegstand, verval en andersoortige bestemmingen op panden.
- Het stimuleren van andere woonvormen voor ouderen zodat de doorstroom vanuit bestaande, vaak te grote woningen van ouderen wordt verbeterd.
- Voor ouderen die zorg op maat nodig hebben, geeft ADA ruimte aan de ontwikkeling van nieuwe woonvormen. De gemeente moet actief bekendmaken dat dit soort initiatieven welkom zijn.
- In de kleine kernen is maatwerk vaak wenselijk. Waar zij echter als eersten aan de slag gingen met woningbouw, staan ze nu vaak achteraan qua ontwikkeling bij woningbouw i.v.m. de voorrang die grote projecten krijgen. Wij willen meer balans in deze verdeling. Voor de leefbaarheid van de kleine kernen is doorstroming en behoud van jongeren van groot belang.

- Nieuwbouw buiten de huidige dorpskernen moet makkelijker worden. Inbreidingslocaties worden te schaars. Hiervoor is het zinvol dat de gemeente, waar mogelijk, zelf actief grond aankoopt rondom kernen.
- Uitvoering en aandacht geven aan de nieuwe woonwet: versterking regie volkshuisvesting. Als wij duidelijke richtlijnen geven aan de mogelijkheden om op eigen erf bij te bouwen, dan kunnen de ambtenaren sneller omgaan met de verzoeken en de vergunningsafgifte.
- Bij nieuwbouwprojecten moet er integraal gekeken worden naar de openbare ruimte waarbij ook rekening gehouden wordt met voldoende groen, infiltratiemogelijkheden en toegankelijkheid.
- De gemeente moet de ombouw van leegstaande bedrijfslocaties ondersteunen met soepele regelgeving. De financiën zijn voor de initiatiefnemer.
- Hoogbouw alleen daar waar het stedenbouwkundig past en het landschap niet aantast door horizonvervuiling.

Veiligheid

Veiligheid en de geruststellende gedachte dat er een efficiënte en effectieve politiezorg wordt geboden, is een voorwaarde. ADA vindt het normaal dat je met je handen van andermans spullen afblijft. Geweld is al helemaal uit den boze. Hufters die het verpesten, moeten hard worden aangepakt. Hulpverleners en anderen die zich voor de publieke zaak inzetten, horen ongestoord hun werk te kunnen doen. Protesteren mag, maar intimiderend gedrag, gezichtsbedekking of dreiging met geweld en vernielingen is onaanvaardbaar. Digitale veiligheid is ook een thema dat steeds meer aandacht vraagt. Digitaal minder vaardige mensen worden steeds vaker naar oplichterswebsites geleid. De opkomst van AI maakt dit thema alleen maar ingewikkelder.

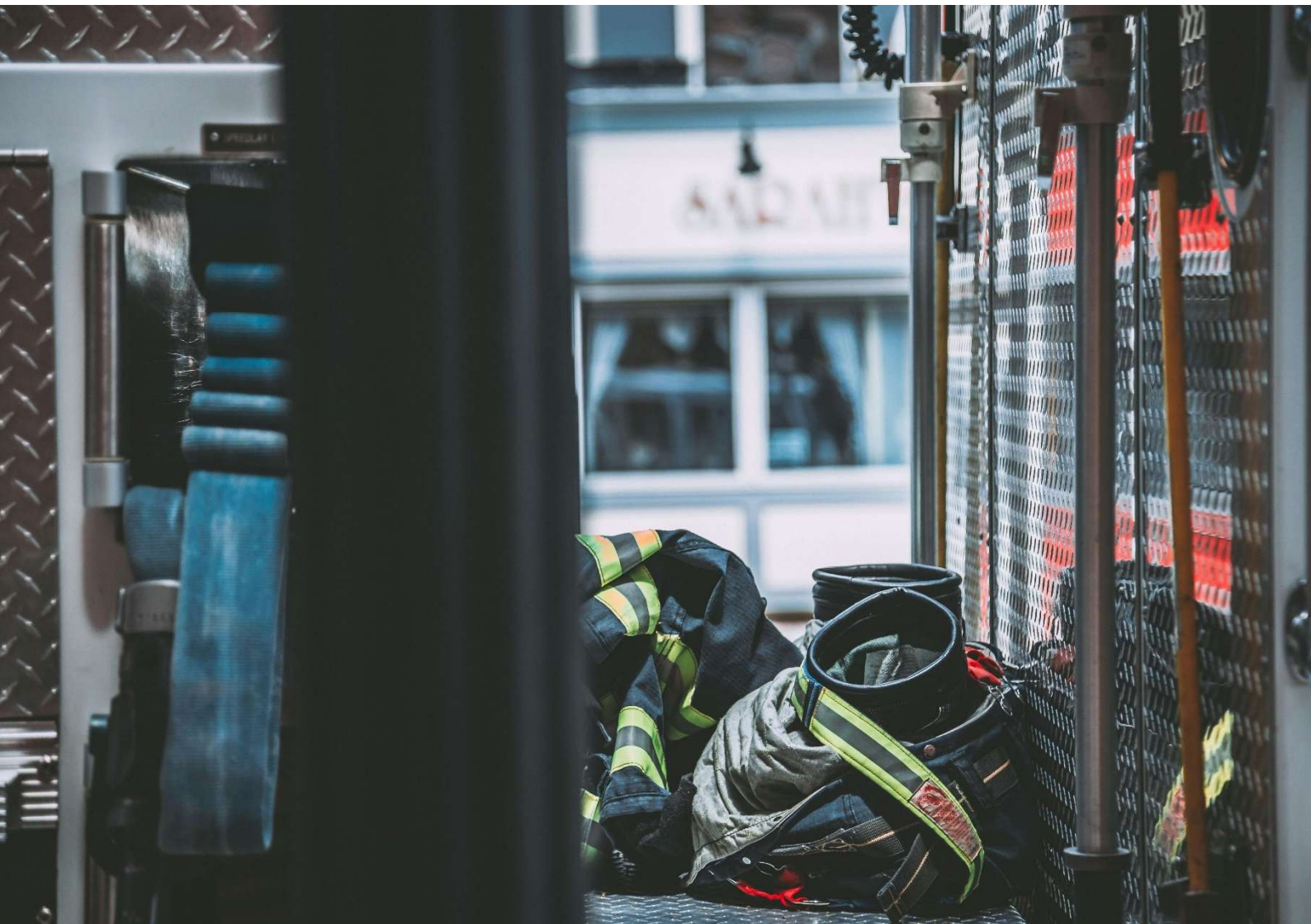
Hoe gaat het nu?

- Onvoldoende aandacht vanuit de Achterhoek om de politie op het juiste niveau te houden.
- Ondermijning en drugsgerelateerde criminaliteit rukken op binnen onze gemeente.
- Medewerkers in het bestuur van onze gemeente zijn niet altijd op de hoogte van de verschillende IBP-maatregelen (informatiebeveiliging en privacy) en handelen daar niet altijd naar.
- Mensen worden steeds vaker opgelicht via nepwebsites of apps.
- Fietspaden in onze gemeente zijn niet overal voldoende verlicht.

Hoe het volgens ons kan!

- Een actievere lobby vanuit Achterhoekse gemeenten om het politieniveau op peil te houden en/of te brengen. Er dient een cellencomplex in de Achterhoek te zijn.
- Onvoldoende capaciteit is geen excuus om niet te handhaven.
- Schade dient door de gemeente te worden verhaald op de veroorzaker.
- Waardeer vrijwilligers meer bij de uitvoering van hun veiligheidstaken (brandweer, EHBO, verkeersregelaars etc.).
- De gemeente moet meer BOA's in dienst nemen zodat er ook daadwerkelijk gehandhaafd kan worden op veiligheid. Dit zorgt ervoor dat evenementen beter te organiseren zijn en verhoogt het gevoel van veiligheid in de kernen.
- Zorg dat iedereen die in het gemeentehuis werkt, goed op de hoogte is van de mogelijkheden en gevaren van het gebruik van internet. Zet hier scholingsgelden voor in.
- Digitale veiligheid is zo veilig als wij het zelf maken. Zorg ervoor dat de inwoners digivaardiger worden, met name ook op het gebied van veiligheid op internet. De gemeente moet (bestaande) initiatieven om mensen hierin vaardiger te maken faciliteren.

- We moeten onze twee brandweerposten in de gemeente up-to-date houden. Laten we dat wat er is goed behouden!
- Er moet in de gehele gemeente gekeken worden naar de verlichting op alle fietspaden. Daar waar deze niet afdoende is, moet een plan gemaakt worden voor het plaatsen van (adaptieve) lantaarnpalen. Dit verhoogt de veiligheid voor alle fietsers.

Natuur, energietransitie en duurzaamheid

Groen en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen heel goed hand in hand gaan. De landschappelijke schoonheid van ons coulisselandschap, de bossen en andere natuurgebieden in de Achterhoek zijn een waardevol bezit. Ook in economische zin. Daarom vindt ADA dat agrarische bedrijven en hun landbouwgronden ook een onderdeel van dit landschap kunnen blijven.

Hoe gaat het nu?

- Landbouwgronden blijven de interesse hebben van initiatiefnemers van zonneparken en windmolenparken en verdringen agrarische activiteiten. Dit gebeurt ondanks continu wijzigende overheidsregels en grote aansluitproblemen op het stroomnet.
- Veel regels bij initiatieven omtrent kringloopeconomie of projecten.

- Oude IJsselstreek heeft als gemeente nu al ruim voldaan aan de Achterhoekse landelijke opgave voor duurzame energie (RES). De windmolenparken bij Netterden en verschillende zonnevelden die vergund zijn, zorgen hiervoor.
- Afgegeven vergunningen worden niet juist uitgevoerd, waarna er misstanden ontstaan. Deze misstanden worden vervolgens mogelijk gelegaliseerd i.p.v. gehandhaafd.
- Steeds meer exoten (bijv. Japanse duizendknoop, Aziatische hoornaar) vinden hun weg naar onze gemeente.
- Er zijn helemaal geen hondenlosloopgebieden in onze gemeente.

Hoe het volgens ons kan!

- Toerisme en (verblijfs-)recreatie dienen meer gestimuleerd te worden. (Boeren)bedrijven met plannen hiervoor moeten beter ondersteund en gefaciliteerd worden. Ze lopen nu nog te vaak tegen 'nee' aan.
- Maak het voor inwoners en bedrijven aantrekkelijker om initiatieven te ontplooien. Verminder regels en maak het ontplooien van initiatieven laagdrempelig. Zeker bij inwonerinitiatieven die de cohesie en betrokkenheid in de samenleving vergroten, moeten plannen gemakkelijker en goedkoper gehonoreerd worden.
- Geen nieuwe windmolens en zonneparken op landbouwgrond in onze gemeente. We hebben al veel gerealiseerd voor het Achterhoekse aandeel voor de klimaatwet. We zetten in, waar mogelijk, op zon op dak en kleine windmolens op eigen erf.
- Maatregelen om te verduurzamen, zoals zonnepanelen, zijn volgens ons zeker zinvol. Maar dat betekent voor ons: op daken van huizen en bedrijven en niet meer in ons landschap, dat wij als een kostbaar bezit beschouwen.
- Controleer of de uitvoering overeenkomt met de afspraken in de vergunning. Als dat niet zo is, dan is de vergunning leidend en niet de "fout" die gemaakt is.
- De gemeente moet de vrijwilligers die exoten, zoals de Aziatische hoornaar, bestrijden beter faciliteren.
- Er moeten een aantal hondenlosloopgebieden worden gerealiseerd in onze gemeente. Dit kan laagdrempelig en zonder grote kosten.

Economische ontwikkelingen

De bestaande bedrijvigheid in de moderne maakindustrie en handel moet worden gekoesterd en gestimuleerd. Daar waar ondernemingen tegen beperkingen aanlopen, zoals bij de werving van goed geschoold personeel, faciliteert de gemeente voldoende woningbouw en andere voorwaarden voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat, zoals goede wegen, veel groen, cultuur en een rijk verenigingsleven. ADA ondersteunt het streven om de Achterhoek afstudeer- en stageregio van Nederland te worden. Hoe meer jongeren ervaren dat ondernemen in Oude IJsselstreek “smart industry” combineert met goede voorzieningen en een groen leefklimaat, des te beter wordt onze toekomst. Het beschikbaar blijven van voldoende gekwalificeerde vakmensen is essentieel voor onze economische toekomst. Innovatieve ondernemers hebben Oude IJsselstreek al gevonden, maar het kan beter. De ADA wil vrij baan geven voor “smart industry”. Schone en moderne maakbedrijven, met oog voor duurzaamheid en circulaire economie, zijn altijd welkom.

Hoe gaat het nu?

ADA ondersteunt het streven om de Achterhoek afstudeer- en stageregio van Nederland te worden. Hoe meer jongeren ervaren dat ondernemen in Oude IJsselstreek “smart industry” combineert met goede voorzieningen en een groen leefklimaat, des te beter wordt onze toekomst. Het beschikbaar blijven van voldoende gekwalificeerde vakmensen is essentieel voor onze economische toekomst.

- Binnen de gemeente hebben we een braindrain door jongeren die wegtrekken om te gaan studeren en niet meer terug (kunnen) keren.
- Het vestigingsklimaat voor bedrijven is niet altijd goed: er is te weinig ruimte en niet genoeg personeel.
- Er zijn te weinig locaties waar de lokale bedrijven kunnen vernieuwen of uitbreiden.

Hoe het volgens ons kan!

- De gemeente dient het vestigingsklimaat voor bedrijven te verbeteren door planologische belemmeringen weg te nemen.
- Het behoud van onze jongeren in onze gemeente, die vervolgens geschoold personeel kunnen worden, door hierop beleid te voeren. Hierbij denken we aan mogelijkheden zoals sponsoring van collegegeld i.c.m. terugkeersubsidies en gereserveerde woonruimte.
- Neem ondernemers met goede nieuwe initiatieven serieus en maak hun plannen makkelijker mogelijk door de vergunningen sneller toe te staan en leges te verlagen of kwijt te schelden.
- Houd voorzieningen op het gebied van onderwijs, cultuur en gezondheidszorg op peil, zodat de gemeente een aantrekkelijk vestigingsklimaat uitstraalt.

- Bereikbaarheid en mobiliteit moeten beter door het aanleggen van meer snelfietspaden, een robuuste treinverbinding en aansluitende busverbindingen.
- De gemeente moet toezien op een evenredige verdeling in werkgelegenheid door diversificatie van bedrijven, bijvoorbeeld in recreatie en toerisme. Dit moet op verschillende plaatsen in de gemeente en in verschillende werkvelden.
- In gebieden als Engbergen, omgeving Landfort, het Idinkbos, het Zwarte Veen of langs de Oude IJssel kan meer dan kleinschalige verblijfsrecreatie worden toegestaan. De gemeente gaat wat ADA betreft actief op zoek naar investeerders voor dit soort projecten en faciliteert hen bij de realisatie.
- Speciale aandacht voor werkgelegenheid voor jongeren, vrouwen en hoger opgeleiden.

Agrarische paragraaf

In Oude IJsselstreek hebben we ons mooie buitengebied grotendeels te danken aan de boeren. Groene weides, groenstroken, onze schone lucht, bosjes, koeien in de wei, kerkpaden: we hebben het allemaal te danken aan onze boeren en daarvoor worden zij te weinig gewaardeerd. Boeren staan voor grote uitdagingen door steeds hogere eisen en daarbij behorende kosten, maar een gelijkblijvende opbrengst voor hun producten. Hierdoor worden boeren gedwongen om of te groeien, of een neventak te starten, om rendabel te blijven. ADA wil boeren hierin ondersteunen door (eventueel in samenwerking met De Marke) hun inspanningen om het platteland aantrekkelijk te maken en te houden, te belonen. Dit kan beloond worden door korting op de gemeentelijke belastingen of een passende vergoeding voor bijv. natuurbeheer. Hierdoor heeft de boer een keuze voor extra verdiensten, blijft hij vrij om te ondernemen zoals hij/zij dat wil, en de gemeente behoudt een aantrekkelijk buitengebied. Ook voor biodiversiteit zal dit positief werken. Daarnaast wil ADA het gebruik van leegstaande agrarische bebouwing stimuleren. Een stoppende boer moet de kans krijgen om deze gebouwen nuttig te gebruiken, door bijv. huisvesting te bieden aan andersoortige bedrijven, of kleinschalige woningbouw toe te staan op het erf. Mits dit geen belemmering vormt voor omliggende agrariërs. Ook het splitsen van een boerderij in twee woningen moet eenvoudiger worden.

Hoe gaat het nu?

- Er zijn nog steeds veel regels die het boeren moeilijk maken.
- Er wordt veel gepraat over een verdienmodel, maar er wordt geen daad bij het woord gevoegd.
- Agrariërs worden verdrongen van hun land voor woningbouw, recreatie, natuur en groene energie.
- Indien boeren hun ruimtes of grond anders in gebruik willen gaan nemen door een gewijzigde bedrijfsvoering, loopt dit vaak vast op een te stugge houding van de gemeente.

Hoe het volgens ons kan!

- Landeigenaren dienen in een vroegtijdig stadium al uitgenodigd te worden als er gepraat wordt over hun grond.
- Geen extra regelgeving vanuit de gemeente voor agrarische bedrijven. Geen zonneparken op agrarische grond.
- Indien er grond nodig is voor andere belangen (bijv. verbreding van de N18, toerisme, huizenbouw), moet er samen met de boer gezocht worden naar een oplossing.
- Er moet voldoende grond beschikbaar blijven voor de blijvende boeren.
- Het huidige verdienmodel voor onderhoud van groen door de boeren is ondermaats. Dit moet beter.
- Woningbouw op het erf van een (stoppende) boer moet makkelijker worden, mits het geen belemmering vormt voor omliggende agrariërs.
- Als boeren met plannen komen om hun grond en/of gebouwen anders in te gaan zetten, moet de gemeente meer een houding aannemen van 'ja, mits'. De sector verandert, dus moet er een flexibelere houding zijn om dit te faciliteren.
- De gemeente moet particuliere landschappelijke initiatieven (zoals struwelen, hagen en fruitboomgaarden) op agrarische percelen blijven ondersteunen. Dit draagt bij aan de biodiversiteit in het buitengebied.
- Om in korte tijd veel overgebleven asbestdaken te verwijderen is het aangaan van een (tijdelijke) asbestverwijderingssubsidie een wens van ADA. Dit gaat verloedering tegen en kan gebouwen een nieuwe bestemming geven.

Werk en inkomen

ADA is een partij van en voor hardwerkende mensen, die graag aan de samenleving bijdragen. Meedoen aan het maatschappelijk leven is voor iedereen van belang. Betaald werk is daarbij van bijzonder groot belang, zowel voor de individuele mens als voor de samenleving. Met werken wordt geld verdiend om een goed leven te leiden. Werk zorgt voor contact met andere mensen, leidt tot zelfstandigheid en een groei van het gevoel van eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en in de toekomst van de samenleving. Mensen die, tijdelijk of door een beperking, echt niet kunnen werken, verdienen een vangnet in de vorm van een uitkering en bij werkloosheid dient er een tijdelijk steuntje in de rug te zijn om snel weer aan de slag te komen. Ook hier geldt dat de menselijke maat het uitgangspunt moet zijn, maar gemeente en betrokkenen zelf moeten er samen alles aan doen om iemand weer op de rails te krijgen.

Hoe gaat het nu?

- Stoer is opgericht om de mensen die wel kunnen werken, maar niet willen werken, aan het werk te krijgen. Tot nu toe is er weinig veranderd aan de groep die helemaal niet gemotiveerd is om te werken.

Hoe het volgens ons kan!

- Juist nu we de wind in de rug hebben, moeten er plannen gemaakt worden om dit vast te houden. Door te blijven werken aan een divers aanbod van banen in verschillende sectoren, banen hierheen te halen voor mensen met een academische achtergrond en door het blijven inzetten op (versterking van) een hogeschool in onze regio, zoals het Grensland College.
- Stoer moet weer een gewone “sociale dienst” worden. Bovendien moet die sociale dienst effectiever worden om hun eigen doelstelling om mensen te activeren aan de slag te gaan. Ondanks dat wij beseffen dat dit moeizaam is, zou er toch een minimale verbetering mogelijk moeten zijn binnen deze groep in de huidige werknemersmarkt.
- Wanneer iemand van een uitkering naar een baan gaat, moet dat financieel merkbaar zijn. Armoederegelingen die dit belemmeren en de zogenaamde “armoedeval” veroorzaken, krijgen niet de steun van ADA en moeten verdwijnen.
- Ondanks de grote welvaart waarin wij leven, plukt niet iedereen daar de vruchten van. ADA gelooft dat je mensen het beste ondersteunt door ze te leren omgaan met keuzes, te scholen op gedrag en instelling en te begeleiden naar nieuwe vooruitzichten.
- Werken loont.
- Kinderen en jongeren moeten gelijke kansen krijgen en zich volop kunnen ontwikkelen.
- Armoede bestrijden in samenspraak met de inwoners in armoede. We spreken niet langer over “hen”, maar spreken mét hen. Het inzetten van ervaringsdeskundigen kan hierin veel opleveren.

ADA wil alle inwoners maximaal stimuleren en de mogelijkheid bieden om de eigen talenten te ontwikkelen. Elke inwoner is van grote waarde voor ADA. Deelnemen aan de maatschappij is dan ook van grote waarde. Als het niet lukt om deel te nemen door een tijdelijke of minder tijdelijke situatie, deel te nemen aan de maatschappij, dan is het voor ADA belangrijk dat er een vangnet is, waar ook richting duurzame oplossingen gekeken wordt.

Zorg voor je naaste, natuurlijk!

ADA vindt dat iedereen goede zorg verdient. Als de gezondheid je in de steek laat, moet je erop kunnen vertrouwen dat we elkaar helpen. We vinden het normaal dat familie, burens en vrijwilligers dat als eerste doen. Als er daarna nog een noodzaak is om verdergaande hulp te verstrekken, staan professionele medewerkers klaar om die ondersteuning aanvullend te geven aan degenen die dat behoeven. ADA wil dat iedereen de zorg krijgt die bij hem of haar past. Veel mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en leven in een eigen leefomgeving en met ondersteuning die ze daarbij nodig hebben. Juist daarom is het belangrijk dat de gemeente zorg dichterbij mensen aanbiedt. ADA ondersteunt ook daarom initiatieven voor zorg op kleine schaal. De zorg is toegankelijk voor iedereen. De regels voor extra ondersteuning zijn niet voor iedereen goed te begrijpen en daarom vinden wij het van belang dat de gemeente de mogelijkheid biedt voor gratis, onafhankelijke ondersteuning bij het aanvragen van zorg. Iemand die je helpt om duidelijkheid te scheppen in de regels en in jouw belang meedenkt. We zijn er trots op dat veel Nederlanders met liefde zorgen voor hun naasten. Deze mantelzorg is ontzettend waardevol voor onze samenleving. De gemeente staat mantelzorgers bij om te voorkomen dat zij overbelast raken. ADA vindt dat de gemeente gebruik moet maken van zogeheten mantelzorgwaardering om een financiële tegemoetkoming te geven en draagt bij aan het realiseren van een steunpunt. De gemeente zorgt, door vergaande professionalisering van de inkoop van zorg en samenwerking met andere Achterhoekse gemeenten waar dat mogelijk is, voor een scherp inkoopbeleid, waardoor de verstrekte zorg effectief en kostenefficiënt kan worden geleverd. ADA vindt het eerlijk als je, naar eigen kunnen, meebetaalt aan de door de gemeente verstrekte zorg en de gemeente heft daarom, binnen de wettelijke mogelijkheden, een eigen bijdrage. Kwaliteit en efficiency staan voorop binnen het sociaal domein. De gemeente voert de taken uit binnen het van de landelijke overheid gekregen budget. ADA ziet zelfredzaamheid, zelfontplooiing, meedoen en inclusiviteit als belangrijke doelen binnen het sociaal domein.

Hoe gaat het nu?

- We zijn gaan werken met Samen Sterker Thuis, een initiatief om zorg voor inwoners gezamenlijk op te pakken.
- We zijn gaan werken met “Lef en Vertrouwen”: niet meer werken vanuit de achterdocht maar vanuit vertrouwen in de mens achter de steunaanvraag.
- Er is geïnvesteerd in een nieuwe inrichting van jongerenzorg.
- Het in hokjes werken voor verschillende zorgvragen bestaat gelukkig in Oude IJsselstreek nauwelijks nog. Tegelijkertijd kan niet alles, omdat er verschillende potjes zijn waaruit dit gefinancierd wordt. Dit maakt het voor inwoners met een zorgvraag niet begrijpelijker.

Hoe het volgens ons kan!

- ADA wil concrete controle op de bereikbaarheid van hulp voor jongeren.
- Jongerenwerk en jeugdhulp moeten de regie volgen van de professionals in het veld, niet van beleid ingericht om de kosten te drukken.
- Als er te weinig geld vanuit het ministerie komt voor goede jeugdhulp, moeten deze signalen heel duidelijk blijven worden uitgezonden.
- De aanpassingen die hier regionaal gedaan zijn, moeten gemonitord en geëvalueerd worden. Op het gebied van uitvoering, maar vooral ook op doelmatigheid en waardering vanuit de cliënten en hun ouders.
- Preventie op ongezonde levensstijl moet zo dichtbij mogelijk georganiseerd worden.
- Stimulans voor positieve en gezonde keuzes moet voelbaar zijn voor onze inwoners. Maak gebruik van de gevoeligheid voor beloning.

ADA wil dat het geld dat vanuit Den Haag komt voor zorg, gelijk is aan wat wij in de gemeente aan zorg uitgeven. In de afgelopen jaren is geprobeerd om dit goed in balans te houden door efficiëntiemaatregelen. Het is voor ADA ook belangrijk dat met het efficiënter maken de zorgvrager niet uit het oog verloren gaat. Daarbij mag een efficiëntieslag niet betekenen dat de professional niet meer leidend is in wat de zorgvraag van een cliënt is. Voorkomen van gezondheidsrisico's is altijd beter dan genezen. Wij vinden het dan ook erg belangrijk dat maatregelen die gericht zijn op preventie van ongezonde gewoonten en stimulering van gezonde gewoonten door de gemeente worden ondersteund en voor alle inwoners beschikbaar zijn.

Cultuur, sport en verenigingsleven

Het verenigingsleven en sociaal-culturele instellingen zijn van groot belang voor de leefbaarheid. Zij verdienen een passende subsidiëring, maar niet alles kan. Het bestaande budget moet eerlijk worden verdeeld. Van de eigen leden en gebruikers van voorzieningen mag ook een bijdrage worden verwacht. Het DRU Industriepark heeft het, zoals al vele jaren, moeilijk. ADA vindt het park zeker van toegevoegde waarde voor onze gemeente. Volgens ADA is het project te groot en te duur geworden. Door de niet adequate bedrijfsvoering lijkt verbetering zonder grote stappen onbereikbaar. ADA vindt het schrijnend om te zien dat dit dossier geen doortastendheid geniet, met name omdat dit grote financiële gevolgen voor de gemeente en haar inwoners heeft.

Hoe gaat het nu?

- Voetbalverenigingen tasten in het duister bij noodzakelijke vervanging van hun veld.
- Subsidiëring van vele verenigingen is nauwelijks meegegroeid met de inflatie.
- Het DRU Industriepark wordt verder gefinancierd zonder solide basis of toekomstberekeningen, terwijl dit van anderen wel verwacht wordt.
- Inwoners met positieve inwonerinitiatieven moeten leges betalen voor vergunningen.
- Gebouwen van voetbalverenigingen, gildegebouwen, dorpshuizen en kerken die uit de eredienst zijn onttrokken en draaien op vrijwilligers betalen hoge OZB-kosten.
- Verenigingen extra geld ophalen door crowdfunding, sponsoring of collecte, worden daardoor gekort in hun gemeentelijke subsidie.

Hoe het volgens ons kan!

- De subsidiekraan naar de DRU moet dicht en dit project moet na een noodzakelijke herstructurering op een kleinere en haalbare schaal verder. Met lokale kennis en kunde, een gedegen basis om de belangrijke culturele functies te kunnen faciliteren en ontwikkelen en met een enthousiaste partij die de horeca uit wil baten.

- De subsidieregeling moet deels op de schop. Partijen die zelf ook zeer actief zijn in fondsenwerving moeten niet meer bestraft worden door een deel van de subsidie terug te betalen, maar mogen deze juist behouden. Zo hebben ze ook een buffer voor slechtere tijden.
- De vergunningverlening voor vrijwilligers, verenigingen en stichtingen moet makkelijker en beter gefaciliteerd worden door de gemeente. Daarnaast moeten voor bijv. jaarlijks terugkerende evenementen zoals Kivada's en kermissen meerjarige vergunningen worden verstrekt om vrijwilligers te ontlasten van de regeldruk. Uiteraard blijven ze wel zelf verantwoordelijk om belangrijke wijzigingen tijdig aan de gemeente door te geven.
- Er moet een duidelijk toekomstbeleid komen voor de financiering van (kunstgras)velden binnen onze gemeente. Gezien er verschillende constructies bestaan binnen onze gemeente, moet het voor alle partijen fair beleid opleveren.
- Gebouwen van voetbalverenigingen, gildegebouwen, dorpshuizen en kerken die uit de eredienst zijn onttrokken en op vrijwilligers draaien, moeten net zoals de regeling in de gemeente Bronckhorst vrijgesteld worden van OZB.
- Kleinschalige inwonersinitiatieven moeten makkelijker aangemeld kunnen worden en zonder kosten, mits ze de sociale cohesie bevorderen.

Jongeren

ADA vindt het belangrijk om over onze jongeren na te denken. Er moeten genoeg accommodaties zijn waar de jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Eenzaamheid is namelijk nog steeds een groot thema in deze generatie, ook al wordt hier niet zoveel meer over gepraat. Ook willen we graag onze jongeren behouden in onze gemeente, waarbij ze hun talent en hun kennis kunnen gebruiken voor de toekomst. Ook de juiste zorg voor jongeren is zeer belangrijk: de basisjeugdzorg die je nodig hebt, moet voor je klaarstaan zonder dat je erop moet wachten.

Hoe gaat het nu?

- Bij de jeugdzorg moeten jongeren vaak een aantal weken wachten tot het eerste gesprek.
- Er zijn te weinig locaties voor het uitgaan of als ontmoetingsplaatsen.
- Jongeren vertrekken, gaan studeren en komen niet meer terug.
- Er zijn te weinig plekken (naast school) waar ze zich kunnen ontplooiën.
- Er wordt door vaste partners van de gemeente te weinig aangesloten bij initiatieven vanuit de buurten, kernen en inwoners zelf.

Hoe het volgens ons kan!

- We willen de wachtlijsten voor de jeugdzorg inkorten, of zelfs helemaal wegwerken. Hiervoor gaan we in gesprek met verschillende professionals in de keten zoals Buurtzorg Jong om te zien wat er nodig is om dit te realiseren.
- Meer locaties waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, of waar ze kunnen uitgaan. Dit kan ook door meer gebruik te maken van locaties die er in een kern al zijn, zoals dorpshuizen, gildegebouwen en kerkgebouwen.
- Luisteren naar de behoeftes van jongeren, zodat je daar dan ook inspiratie uit kunt halen.
- De eenzaamheid van jongeren tegengaan door middel van activiteiten waar de jongeren heen kunnen. Laat jongeren ook zelf bepalen aan welke activiteiten ze behoefte hebben door bijv. een peiling te doen op sociale media.
- Verschillende oefenplaatsen, naast school, waar jongeren zich kunnen ontplooiën.
- De jongeren in onze gemeente behouden zodat ze hun kennis hier kunnen gebruiken. Starten met terugkeersubsidies voor studenten, waarin bijvoorbeeld een deel van de kosten voor hun studie worden betaald, mits ze na hun studie eerst een aantal jaren binnen onze regio komen werken.

Asielzoekerscentrum (dorp)

Als een duveltje uit een doosje verscheen dit thema ruim een jaar geleden. Geen enkele partij uit de huidige coalitie had dit in hun verkiezingsprogramma staan. ADA snapt dat de landelijke overheid een uitdaging heeft voor de tijdelijke huisvesting en dat wij de lasten ook eerlijk over het land moeten verdelen in het kader van de spreidingswet. Maar de opzet samen met de gemeente Doetinchem geeft ons het idee dat wij wel erg veel lasten moeten dragen, nog even afgezien van de weinige draagkracht voor het nog steeds in nevelen gehulde voorstel.

Hoe gaat het nu?

- Er moet een asielzoekerscentrum of ook wel asielzoekersdorp komen in onze gemeente die 368 asielzoekers op kan nemen voor zowel Oude IJsselstreek als Doetinchem. En dit voor een periode van 30 jaar.
- Er is een enorme geruchtenstroom op gang gekomen over de mogelijke locatie, maar duidelijkheid is nergens en wordt voor de verkiezingen ook niet gegeven.
- Overleg tussen de provincie en gemeente over vele punten geeft geen duidelijkheid aan de raad of de inwoners.
- Het is niet helder waarom wij een aandeel van Doetinchem overnemen of waar dit besluit is genomen.
- Er zijn geen openbare stukken over de duidelijke voorwaarden gesteld door ADA die besproken zouden worden met het COA.
- Door de huidige wethouder is ons maximale transparantie beloofd. Op dit moment is hiervan geen sprake. Er ligt geheimhouding op verschillende documenten waardoor er geen informatie kan worden gedeeld met inwoners of binnen de fractie.

Hoe het volgens ons kan!

- Wij zijn als gemeente wettelijk verplicht 211 vluchtelingen op te nemen binnen onze gemeente (spreidingswet). ADA wil deze asielzoekers op één locatie, buiten de kernen, huisvesten. Het aandeel van asielzoekers en de overeenkomst met gemeente Doetinchem willen we herzien.
- Het huisvesten van 211 nieuwe inwoners vraagt om zorgvuldigheid. Onze huidige inwoners hebben het volle recht op informatie en dienen meegenomen te worden bij iedere stap van dit proces. Daarbij moeten zij serieus genomen worden in hun meedenken, bezwaren en andere opties.
- De opvang voor asielzoekers moet op een humane, veilige en transparante manier vormkrijgen. Daarbij is de inpassing in de omgeving, de mogelijkheid tot contact, de waarborging van de veiligheid en ook de toegang tot ontwikkeling en vermaak voor onze huidige én nieuw inwoner doorslaggevende factoren die ADA dan ook op de voet zal volgen.

- Er moeten duidelijke afspraken met het COA, politie en handhaving zijn bij problemen of escalatie. Deze moeten direct ingezet kunnen worden bij ongeregelheden. Zolang die afspraken er niet zijn, zou Oude IJsselstreek niet verder moeten gaan met het zoeken van een locatie.
- Inpassing in het landschap is een vereiste en woningen moeten na de overeenkomstperiode beschikbaar zijn voor andere bewoning.
- Wij vinden een overeenkomst van 30 jaar veel te lang. Een kortere duur van 10 jaar geeft een overzichtelijkere termijn om afspraken op te maken.